

PRAVILA

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

P R A V I L A

USTAVNOGA SUDA BOSNE I HERCEGOVINE

(Prečišćeni tekst)

DIO PRVI – TEMELJNE ODREDBE

DIO DRUGI – OPĆA PRAVILA POSTUPKA

Poglavlje I.

SJEDNICE USTAVNOGA SUDA

Poglavlje II.

ODLUKE I DRUGI AKTI USTAVNOGA SUDA

Poglavlje III.

IZVRŠENJE ODLUKA

Poglavlje IV.

POSEBNE ODREDBE

DIO TREĆI – ORGANIZACIJA USTAVNOGA SUDA

Poglavlje I.

PRAVA I DUŽNOSTI USTAVNOGA SUDA

Poglavlje II.

PREDSJEDNIK USTAVNOGA SUDA I SUCI

Poglavlje III.

TAJNIŠTVO USTAVNOGA SUDA

DIO ČETVRTI – OSTALE ODREDBE

DIO PETI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Na temelju članka 103. Pravila Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH” broj 22/14) i točke XIX. Odluke o izmjenama i dopunama Pravila Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH” broj 57/14), Redakcijsko povjerenstvo Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine je utvrdilo prečišćeni tekst Pravila Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine.

Prečišćeni tekst Pravila Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine obuhvaća Pravila Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH” broj 22/14) i Odluku o izmjenama i dopunama Pravila Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH” broj 57/14) u kojima je naznačen nadnevak njihova stupanja na snagu.

P R A V I L A¹

USTAVNOGA SUDA BOSNE I HERCEGOVINE

(Prečišćeni tekst)

Polazeći od činjenice da je institucija Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine utemeljena člankom VI. Ustava Bosne i Hercegovine kao neovisni čuvar Ustava i kao institucionalni garant za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ustanovljenih Ustavom Bosne i Hercegovine i instrumentima Aneksa I. Ustava,

Imajući u vidu da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije dio ni zakonodavne, ni izvršne, ni redovite sudbene vlasti, nego je Ustavom Bosne i Hercegovine pozicioniran kao posebna, samostalna i neovisna vlast koja, na temelju toga Ustava, djeluje kao korektivni čimbenik za ostala tri segmenta vlasti,

Vodeći računa o naročitom položaju i ulozi koje Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima u Ustavu Bosne i Hercegovine, a koji nameću obvezu osiguranja njegove neovisnosti, uključujući punu financijsku i upravnu neovisnost i samostalnost koja se ogleda u samostalnom planiranju i predlaganju proračuna, kao i samostalnom raspoređivanju odobrenih proračunskih sredstava čija visina, svakako, mora podlijevati odgovarajućoj kontroli nadležnoga tijela, te da Ustavni sud Bosne i Hercegovine mora biti u stanju potpuno neovisno odlučivati o vlastitom ustrojstvu i funkcioniranju i da samo Ustavni sud Bosne i Hercegovine može donositi propise i opće akte koji se tiču njegovoga rada i njegove uloge utvrđene Ustavom Bosne i Hercegovine,

Budući da su, zbog nepostojanja ustavne osnove da se zakonom reguliraju postupak i njegovo ustrojstvo, pored Ustava Bosne i Hercegovine, Pravila Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine, koja, po ovlasti iz Ustava Bosne i Hercegovine, donosi sâm Ustavni sud Bosne i Hercegovine, jedini pravni akt kojim se reguliraju ova pitanja u svezi sa Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine,

Na temelju članka VI/2.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine na plenarnim sjednicama Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine, održanim 23. siječnja i 12. veljače 2014. godine, donio je

¹ „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 94/14

P R A V I L A

USTAVNOGA SUDA BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – TEMELJNE ODREDBE

Članak 1. (Sadržaj)

Ovim pravilima se uređuju, sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav), postupak pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud), financijska i upravno-administrativna samostalnost, osnove ustrojstva i druga pitanja značajna za rad Ustavnoga suda.

Članak 2. (Samostalnost i neovisnost)

- (1) Ustavni sud je, u odnosu na druga tijela vlasti u Bosni i Hercegovini i bilo koje vanjske utjecaje, samostalan i neovisan.
- (2) Ustavni sud ostvaruje svoja prava i dužnosti sukladno Ustavu, ovim pravilima i drugim aktima Ustavnoga suda.
- (3) Ustavni sud svoje ustrojstvo ostvaruje na načelu upravno-administrativne i financijske samostalnosti.

Članak 3. (Sredstva za rad)

- (1) Sredstva za rad Ustavnoga suda se osiguravaju u proračunu institucija Bosne i Hercegovine.
- (2) Uporaba odobrenih sredstava se uređuje internim aktom Ustavnoga suda.
- (3) Generalni tajnik Ustavnoga suda priprema nacrt proračuna Ustavnoga suda i, nakon procedure provedene sukladno ovim pravilima, dostavlja ga ministarstvu nadležnom za pripremanje proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
- (4) Ministar nadležnoga ministarstva iz stavka (3) ovoga članka dostavlja Ustavnome sudu obrazloženo mišljenje o nacrtu proračuna.
- (5) Ustavni sud, nakon što prethodno dostavljeno mišljenje razmotri nadležno povjerenstvo Ustavnoga suda, utvrđuje prijedlog proračuna Ustavnoga suda.
- (6) Prijedlog proračuna Ustavnoga suda se dostavlja Predsjedništvu Bosne i Hercegovine u svrhu uvrštavanja u prijedlog proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

- (7) Ustavni sud samostalno raspoređuje sredstva odobrena iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine, sukladno svojem godišnjem proračunu.

Članak 4.
(Sjedište Ustavnoga suda)

Sjedište Ustavnoga suda je u Sarajevu.

Članak 5.
(Pečat i druga obilježja)

- (1) Ustavni sud ima pečat i druga obilježja.
- (2) Izgled i sadržaj pečata i drugih obilježja uređuju se sukladno propisima Bosne i Hercegovine i internim aktima Ustavnoga suda.

Članak 6.
(Uporaba jezika i pisama)

- (1) U radu Ustavnoga suda se osigurava jednakopravna uporaba jezika i pisama koji su u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.
- (2) Kada u radu Ustavnoga suda sudjeluju suci koje je imenovao predsjednik Europskoga suda za ljudska prava, na odgovarajući način se osigurava uporaba engleskoga jezika.

Članak 7.
(Protokol)

Na Ustavni sud se primjenjuje protokol institucija Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI – OPĆA PRAVILA POSTUPKA

Članak 8.
(Sjednice)

- (1) Ustavni sud odlučuje u sjednicama.
- (2) Sjednice Ustavnoga suda su plenarna sjednica, sjednica Velikoga vijeća i sjednica Maloga vijeća.

Članak 9.
(Plenarna sjednica)

- (1) Plenarnu sjednicu čine svi suci Ustavnoga suda.
- (2) Ustavni sud odlučuje u plenarnoj sjednici većinom glasova svih sudaca Ustavnoga suda kada odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnoga suda:

- a) iz članka VI/3.(a) Ustava kada ih pokrenu ovlašteni podnosioci, te čl. VI/3.(c), IV/3.(f) Ustava i Amandmana I. na Ustav (u daljnjem tekstu: Amandman I);
- b) u predmetima iz nadležnosti Ustavnoga suda iz članka VI/3.(b) Ustava koji se uvrste na dnevni red plenarne sjednice;
- c) o drugim pitanjima utvrđenim Ustavom, ovim pravilima i zaključkom plenarne sjednice.

Članak 10. (Veliko vijeće)

- (1) Veliko vijeće čine suci koje su izabrala nadležna zakonodavna tijela entitetā.
- (2) Predsjednik Ustavnoga suda predsjedava Velikim vijećem, a u slučaju njegove spriječenosti, zamjenjuje ga jedan od dopredsjednika kojeg on odredi.
- (3) Veliko vijeće, većinom glasova svih sudaca Ustavnoga suda (najmanje pet sudaca), odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnoga suda iz članka VI/3.(a), kada ih pokrenu neovlašteni podnosioci, i članka VI/3.(b) Ustava, koji nisu uvršteni u dnevni red Ustavnoga suda u plenarnoj sjednici, i o drugim pitanjima koja se uvrste na dnevni red sjednice sukladno Ustavu i ovim pravilima.
- (4) Ukoliko nije donesena odluka, predmet se prosljeđuje Ustavnome sudu u plenarnoj sjednici u tekstu koji predlaže sudac izvjestitelj, ako Veliko vijeće ne odluči drugačije.

Članak 11. (Kvorum)

Većina svih sudaca Ustavnoga suda (najmanje pet sudaca) čini kvorum za održavanje plenarne sjednice i sjednice Velikoga vijeća. Kvorum Maloga vijeća čine svi njegovi članovi.

Članak 12. (Malo vijeće)

- (1) Malo vijeće sastoji se od predsjednika Ustavnoga suda i dva dopredsjednika iz reda sudaca koje su izabrala nadležna zakonodavna tijela entitetā. Malim vijećem predsjedava predsjednik Ustavnoga suda.
- (2) Malo vijeće jednoglasno odlučuje o zahtjevima za donošenje privremenih mjera i o administrativnim pitanjima o kojima se ne odlučuje u sjednicama Ustavnoga suda.
- (3) U slučaju spriječenosti nekoga od članova Maloga vijeća, zamjenjuje ga sudac prema redoslijedu iz članka 88. ovih pravila uz poštivanje načela iz članka 86. stavak (3) i članka 87. ovih pravila.

Članak 13. (Javnost rada)

- (1) Rad Ustavnoga suda je javan.
- (2) Javnost postupka pred Ustavnim sudom se osigurava:
  - a) obavještanjem javnosti o pripremanju i održavanju sjednica Ustavnoga suda i javnih rasprava pred Ustavnim sudom;
  - b) davanjem obavijesti o tijeku postupka;
  - c) dostavom službenih priopćenja sredstvima javnoga informiranja;
  - d) održavanjem konferencija za tisak;
  - e) omogućavanjem sudionicima u postupku da izvrše uvid u predmete o kojima Ustavni sud odlučuje, da budu nazočni javnim raspravama Ustavnoga suda, osim ako predsjednik Ustavnoga suda, u interesu morala, javnoga reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskome društvu, odluči drugačije;
  - f) objavom donesenih odluka;
  - g) izdavanjem publikacija Ustavnoga suda u kojima se objavljuju značajnije odluke, rješenja i drugo;
  - h) na drugi način koji odredi Ustavni sud.

Članak 14. (Isključenje javnosti)

Javnost postupka pred Ustavnim sudom isključena je na sjednicama Suda, osim na javnoj raspravi.

Članak 15. (Priopćenja)

Priopćenja o održavanju sjednica i javnih rasprava Ustavnoga suda (vrijeme, mjesto i dnevni red) objavljuju se na oglasnoj ploči i web-stranici Ustavnoga suda i dostavljaju sredstvima javnoga informiranja.

Članak 16. (Sudionici u postupku)

- (1) Sudionici u postupku su:
  - a) pokretači sporova iz članka VI/3.(a) Ustava i Amandmana I. i donositelji akata koji su predmetom spora;
  - b) stranke u postupku u kojem je donesena odluka koja se pobija apelacijom i sud, odnosno tijelo čija je presuda, odnosno odluka, predmetom apelacije (članak VI/3.(b) Ustava);

- c) predsjedatelj Doma naroda, kada je pokrenut spor iz članka IV/3.(f) Ustava;
  - d) sud koji je proslijedio pitanje Ustavnome sudu i donositelj zakona o čijem važenju ovisi odluka suda (članak VI/3.(c) Ustava).
- (2) Ustavni sud može u konkretnome predmetu odrediti druge sudionike u postupku na koje će se primjenjivati načelo kontradiktornosti.
  - (3) Ustavni sud, odnosno sudac izvjestitelj, može zatražiti i od drugih tijela i organizacija stručno pisano mišljenje, a registrar može zatražiti druge podatke bitne za odluku Ustavnoga suda u konkretnome predmetu.

Članak 17. **(Uporaba jezika)**

- (1) U postupku pred Ustavnim sudom koriste se službeni jezici i pisma iz članka 6. ovih pravila, a na zahtjev sudionika u postupku, pripadnika drugih naroda, Ustavni sud može dopustiti uporabu drugoga jezika.
- (2) Ustavni sud će osigurati uvjete da svatko može efektivno ostvariti pravo iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 18. **(Dopustivost apelacije)**

- (1) Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitome pravnome lijeku koji je koristio.
- (2) Ustavni sud može iznimno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnoga suda ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i temeljnih sloboda koje štiti Ustav ili međunarodni dokumenti koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.
- (3) Apelacija nije dopustiva ako postoji neki od sljedećih slučajeva:
  - a) Ustavni sud nije nadležan za odlučivanje;
  - b) apelacija je anonimna;
  - c) protekao je rok za podnošenje apelacije;
  - d) apelaciju je podnijela neovlaštena osoba;
  - e) radi se o pitanju o kojem je Ustavni sud već odlučivao, a iz navoda ili dokaza iznesenih u apelaciji ne proizlazi da ima osnove za ponovno odlučivanje;
  - f) apelant je zloupotrijebio pravo na podnošenje apelacije;
  - g) ako su izmijenjene pravne okolnosti;
  - h) apelacija je *ratione materiae* inkompatibilna sa Ustavom;
  - i) apelacija je *ratione personae* inkompatibilna sa Ustavom;
  - j) apelacija je *ratione temporis* inkompatibilna sa Ustavom;
  - k) apelant je propustio u ostavljenome roku dopuniti/precizirati apelaciju;

- l) apelacija je preuranjena;
  - m) apelant nije iscrpio pravne lijekove moguće po zakonu.
- (4) Ustavni sud će odbaciti apelaciju kao očigledno (*prima facie*) neutemeljenu kada utvrdi da ne postoji opravdan zahtjev stranke u postupku, odnosno da predočene činjenice ne mogu opravdati tvrdnju da postoji kršenje prava zaštićenih Ustavom i/ili kada se za stranku u postupku utvrdi da ne snosi posljedice kršenja prava zaštićenih Ustavom, tako da je ispitivanje merituma apelacije nepotrebno.
- (5) Ustavni sud će odbaciti apelaciju kada ocijeni da apelant nije pretrpio značajniju štetu osim ako poštivanje ljudskih prava, kako je to definirano u Ustavu, zahtijeva razmatranje apelacije u meritumu.

Članak 19.

(Dopustivost zahtjeva iz čl. VI/3.(a), VI/3.(c) i IV/3.(f) Ustava i Amandmana I)

Zahtjev nije dopustiv ako postoji neki od sljedećih slučajeva:

- a) Ustavni sud nije nadležan za odlučivanje;
- b) zahtjev je anonimn;
- c) zahtjev je podnijela neovlaštena osoba;
- d) radi se o pitanju o kojem je Ustavni sud već odlučivao, a iz navoda ili dokaza iznesenih u zahtjevu ne proizlazi da ima osnove za ponovno odlučivanje;
- e) ako su izmijenjene pravne okolnosti;
- f) podnositelj zahtjeva je propustio u ostavljenome roku dopuniti/precizirati zahtjev;
- g) osporeni opći akt nije na snazi.

Članak 20.

(Dostava zahtjeva/apelacije)

- (1) Zahtjev za pokretanje postupka/apelacija upućen Ustavnome sudu šalje se poštom, ili se predaje izravno Ustavnome sudu.
- (2) Podnesak iz stavka (1) ovoga članka se smatra primljenim danom primitka u Ustavnome sudu, odnosno danom predaje podneska pošti preporučeno.
- (3) Elektronska pošta, pismena dostavljena telefaksom, te brzojavi upućeni Ustavnome sudu ne smatraju se podnescima kojima se pokreće ustavnosudski postupak, odnosno kojima se predlaže pokretanje ustavnosudskoga postupka, osim ukoliko se dostavljaju na zahtjev Ustavnoga suda, ili kada to odobri Ustavni sud.

Članak 21.

(Sadržaj zahtjeva/apelacije)

- (1) Zahtjev za pokretanje postupka iz članka VI/3.(a) Ustava i Amandmana I. treba sadržavati:
  - a) naziv akta koji je predmet spora sa oznakom naziva i broja službenoga glasila u kojem je objavljen;

- b) odredbe Ustava za koje se smatra da su povrijeđene;
  - c) navode, činjenice i dokaze na kojima se temelji zahtjev;
  - d) potpis ovlaštene osobe, odnosno podnosioca zahtjeva.
- (2) Apelacija iz članka VI/3.(b) Ustava treba sadržavati:
- a) odluku suda u Bosni i Hercegovini koja se pobija;
  - b) odredbe Ustava i/ili međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima koje se primjenjuju u Bosni i Hercegovini za koje apelant smatra da su povrijeđene;
  - c) navode, činjenice i dokaze na kojima se temelji apelacija;
  - d) u nedostatku pobijane odluke, razloge za podnošenje apelacije;
  - e) potpis podnosioca apelacije, odnosno ovlaštenoga opunomoćenika;
  - f) posebnu punomoć za zastupanje pred Ustavnim sudom ako podnositelj apelacije ima zastupnika.
- (3) Apelacija iz stavka (2) ovoga članka se podnosi obvezno na posebnome formularu dostupnom u Ustavnome sudu ili na web-stranici Ustavnoga suda. Formular čini sastavni dio ovih pravila. Apelacija se obvezno podnosi u tekstu koji je elektronski ili mehanografski obrađen.
- (4) Zahtjev iz članka VI/3.(c) Ustava treba sadržavati:
- a) odredbe iz zakona za kojeg se traži ocjena kompatibilnosti uz naznaku službenoga glasila u kojem je objavljen zakon;
  - b) odredbe Ustava, Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama i njezinim protokolima, te zakona Bosne i Hercegovine koji je predmetom ocjenjivanja kompatibilnosti, postojanja ili domašaja nekog općega pravila međunarodnoga javnoga prava koje je bitno za odluku Ustavnoga suda;
  - c) navode, činjenice i dokaze na kojima se temelji zahtjev;
  - d) potpis ovlaštene osobe.
- (5) Kada Ustavni sud preispituje proceduralnu ispravnost predložene odluke prema članku IV/3.(f) Ustava, uz zahtjev se prilaže ovjeren prijepis te odluke sa obrazloženjem procedure.
- (6) Podnositelj zahtjeva/apelacije je dužan obavijestiti Ustavni sud o svim promjenama adrese, pravnoga i činjeničnoga stanja u svezi sa zahtjevom/apelacijom koje su se desile nakon podnošenja zahtjeva/apelacije Ustavnome sudu. U protivnom, Ustavni sud će donijeti odluku prema stanju u spisu.

Članak 22.

(Dopuna zahtjeva/apelacije)

- (1) Kada je zahtjev/apelacija upućen Ustavnome sudu nepotpun u smislu članka 21. ovih pravila, ili ne sadrži podatke neophodne za vođenje postupka, Ustavni sud će zatražiti od podnosioca zahtjeva, odnosno apelanta, da u određenome roku, a najdulje u roku od 15 dana od dana primitka poziva za dopunu, te nedostatke otkloni.

- (2) Ako podnositelj u roku iz stavka (1) ovoga članka ne otkloni nedostatke, zahtjev/apelacija će se odbaciti.
- (3) Apelacija/zahtjev bez zahtjeva Ustavnoga suda ne može se dopunjavati izvan roka iz članka 18. stavak (1) ovih pravila.

Članak 23. (Odgovor na zahtjev/apelaciju)

- (1) Sudac izvjestitelj, odnosno registrar određuju rok za dostavu odgovora na navode iz zahtjeva/apelacije.
- (2) Ustavni sud dostavlja zahtjev/apelaciju donositelju pobijanoga akta radi davanja odgovora, odnosno dostave spisa.
- (3) Ustavni sud dostavlja apelaciju i drugoj stranci u postupku u kojem je donesena presuda/odlučka koja se pobija apelacijom s ciljem davanja odgovora.
- (4) Nedostavljanje odgovora na zahtjev/apelaciju ne utječe na tijek postupka pred Ustavnim sudom, koji će u tome slučaju svoju odluku temeljiti na dostavljenim informacijama koje nisu pobili drugi sudionici u postupku.
- (5) U slučaju odbacivanja zahtjeva/apelacije Ustavni sud može donijeti odluku, a da prethodno zahtjev/apelacija nije dostavljen drugoj stranci na izjašnjavanje.
- (6) Kada se radi o istome ili sličnome pitanju, Ustavni sud neće dostavljati zahtjev/apelaciju radi davanja odgovora, već će uzeti u obzir ranije dostavljene odgovore.

Članak 24. (Sudac izvjestitelj)

- (1) Suci izvjestitelji, u pravilu, zadužuju se predmetom po abecednom redu prezimena suca, nakon ispitivanja dopustivosti. Predsjednik Ustavnoga suda može odlučiti o zaduživanju suca izvjestitelja na drugi način.
- (2) U predmetima koji se odnose na isto činjenično ili pravno pitanje može se zadužiti jedan sudac izvjestitelj.
- (3) Kada odlučuje o predmetu, Ustavni sud može, na prijedlog suca izvjestitelja, odlučiti o razduživanju toga suca.
- (4) Sudac izvjestitelj daje suglasnost da se prijedlog odluke iznese na sjednicu Ustavnoga suda.

Članak 25. (Žurno postupanje)

- (1) Žurno postupanje je obvezno u predmetima koji se tiču zahtjeva podnesenih na temelju članka IV/3.(f) Ustava, izbornih prava i odluka o privremenim mjerama.

- (2) U određivanju redoslijeda po kojem će se postupati s predmetima Ustavni sud će uzeti u obzir važnost i žurnost postavljenih pitanja na temelju kriterija koje je sam utvrdio.
- (3) Predsjednik Ustavnoga suda može dati prvenstvo nekom određenome zahtjevu/apelaciji.

Članak 26. (Uvid u predmete)

- (1) Sudionici u postupku imaju pravo izvršiti uvid u spise predmeta koji se vodi pred Ustavnim sudom sukladno aktima Ustavnoga suda i zakonu koji uređuje pristup informacijama.
- (2) Nacrti i prijedlozi odluka, rješenja i drugih akata koji su pripremljeni za odlučivanje, kao i akti koji su određeni kao tajna u smislu ovih pravila ne mogu se davati na uvid.
- (3) Uvid u spis odobrava generalni tajnik Ustavnoga suda, a obavlja se u službenim prostorijama Ustavnoga suda i u nazočnosti ovlaštenoga uposlenika Ustavnoga suda, sukladno općem aktu Ustavnoga suda.

Članak 27. (Preslici akata)

- (1) Sudionici u postupku mogu tražiti iz predmeta preslik akata, osim onih koji se, prema članku 26. stavak (2) ovih pravila, ne mogu davati na uvid.
- (2) Kopiranje akata iz predmeta odobrava generalni tajnik Ustavnoga suda, a obavlja se u službenim prostorijama Ustavnoga suda, sukladno općem aktu Ustavnoga suda.

Članak 28. (Obavijest o tijeku postupka)

- (1) Obavijest o tijeku postupka pred Ustavnim sudom daje predsjednik Ustavnoga suda, odnosno registrar Ustavnoga suda po ovlasti predsjednika.
- (2) Nitko nema pravo davati podatke o sucu izvjestitelju i pravnome savjetniku suca kojem je predmet raspoređen, niti podatke koji se odnose na odlučivanje u predmetu.

Članak 29. (Dostava akata)

Akti Ustavnoga suda, pozivi i drugo dostavljaju se osobama na koje se odnose preporučeno poštom ili izravno uz dostavnicu.

Članak 30. (Osnova za odlučivanje)

- (1) Ustavni sud raspravlja i odlučuje o predmetu na osnovi prijedloga odluke suca izvjestitelja, odnosno Ureda registrara.

- (2) O pojedinim pitanjima koja su značajna za donošenje odluke Ustavni sud može, radi zauzimanja prethodnoga stajališta, raspravljati na osnovi memoranduma suca izvjestitelja ili Ureda registrara.
- (3) Na prijedlog suca izvjestitelja ili drugog suca nacrt odluke se može preliminarno razmatrati bez glasovanja o prijedlogu, ili se može samo indikativno glasovati u kojem smjeru treba pripremiti prijedlog odluke.

Članak 31. (Opseg odlučivanja)

Pri odlučivanju Ustavni sud, u pravilu, ispituje postoje li samo one povrede koje su iznesene u zahtjevu/apelaciji.

Članak 32. (Spajanje i razdvajanje predmeta)

- (1) Kada se Ustavnome sudu dostavi više zahtjeva/apelacija iz njegove nadležnosti o istome pitanju, Ustavni sud, u pravilu, donijet će odluku o spajanju predmeta u kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku.
- (2) Spajanje zahtjeva, u smislu stavka (1) ovoga članka, neće se vršiti ako bi to znatnije produljivalo postupak.

Članak 33. (Sadržaj odluka)

- (1) Odluka o meritumu sadrži:
  - a) Uvod,
  - b) Izreku,
  - c) Obrazloženje,
  - d) Zaključak.
- (2) Uvod sadrži: ustavnu osnovu i odgovarajuću odredbu Pravila Ustavnoga suda, naziv „Ustavni sud Bosne i Hercegovine”, broj predmeta, ime i prezime, odnosno naziv podnosioca zahtjeva/apelanta, sastav tijela koje odlučuje (imena i prezimena sudaca koji su sudjelovali u odlučivanju prema redoslijedu iz članka 88. ovih pravila bez navođenja akademskih titula), nadnevak održavanja sjednice i vrstu odluke.
- (3) Izreka sadrži: odluku Ustavnoga suda o predmetu odlučivanja i naznaku objavljuje li se odluka u službenim glasilima.
- (4) Obrazloženje odluka donesenih na temelju članka VI/3.(b) sadrži: uvod, postupak pred Ustavnim sudom, činjenice, navode iz apelacije, navode iz odgovora na apelaciju, relevantne propise, dopustivost, meritum i zaključak.
- (5) Obrazloženje odluka donesenih na temelju čl. VI/3.(a), VI/3.(c) i IV/3.(f) Ustava, te Amandmana I. sadrži: uvod, postupak pred Ustavnim sudom, navode iz zahtjeva, navode iz odgovora na zahtjev, relevantne propise, dopustivost, meritum i zaključak.

- (6) Iznimno, Ustavni sud može donijeti i odluku o meritumu koja sadrži samo izreku, kratko obrazloženje i poziv na odluku koja je prethodno donesena u istoj pravnoj i činjeničnoj situaciji.
- (7) Obrazloženje ostalih odluka Ustavnoga suda može sadržavati odgovarajuće elemente, ovisno o vrsti odluke.

Članak 34. (Obveze drugih institucija)

Institucije Bosne i Hercegovine, entitetā, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pravne i fizičke osobe i drugi dužni su Ustavnome sudu, na njegov zahtjev, davati podatke i obavijesti potrebne za rad Ustavnoga suda i poduzimati, po nalogu Ustavnoga suda, radnje koje su od interesa za vođenje postupka.

Poglavlje I. SJEDNICE USTAVNOGA SUDA

Članak 35. (Mjesto održavanja)

- (1) Ustavni sud radi u sjednici.
- (2) Sjednica Ustavnoga suda se održava u sjedištu Ustavnoga suda.
- (3) Iznimno, sjednica Ustavnoga suda se može održati izvan sjedišta Ustavnoga suda.

Članak 36. (Zakazivanje sjednica)

- (1) Predsjednik Ustavnoga suda zakazuje sjednicu, predlaže dnevni red i predsjedava sjednicom Ustavnoga suda. Predsjednik Ustavnoga suda može ovlastiti jednoga od dopredsjednika da predsjedava sjednicom Ustavnoga suda u smislu članka 88. ovih pravila.
- (2) Predsjednik Ustavnoga suda zakazat će sjednicu i:
  - a) kada Ustavni sud zaključi da se sjednica održi;
  - b) kada sazivanje sjednice traži sudac radi razmatranja pitanja iz nadležnosti Ustavnoga suda.
- (3) Predsjednik Ustavnoga suda predlaže dnevni red i predsjedava sjednicama.
- (4) Dnevni red sjednice utvrđuje Ustavni sud na sjednici.
- (5) U slučaju iz stavka (2) alineja b) ovoga članka, predsjedniku Ustavnoga suda podnosi se pisani zahtjev sa obrazloženjem.

- (6) Nakon što predsjednik Ustavnoga suda objavi da Ustavni sud zasjeda i predloži dnevni red, svaki sudac ima pravo predložiti dopunu, odnosno skidanje pojedinoga predmeta s dnevnoga reda uz usmeno obrazloženje prijedloga.
- (7) Ako je skidanje predmeta s dnevnoga reda predložio i usmeno obrazložio sudac koji je, ujedno, sudac izvjestitelj, o tome prijedlogu se ne raspravlja, niti se o njemu glasuje, nego se zapisnički utvrđuje da je predmet skinut s dnevnoga reda.
- (8) Ako je skidanje predmeta s dnevnoga reda predložio i usmeno obrazložio sudac koji nije sudac izvjestitelj u tome predmetu, a sudac izvjestitelj prihvati prijedlog, na odgovarajući način se primjenjuje stavak (7) ovoga članka.
- (9) Ako je skidanje predmeta s dnevnoga reda predložio i usmeno obrazložio sudac koji nije sudac izvjestitelj u tome predmetu, a sudac izvjestitelj nije prihvatio prijedlog, odluka o skidanju predmeta s dnevnoga reda donosi se većinom glasova svih sudaca.

Članak 37. **(Poziv za sjednicu)**

- (1) Poziv za sjednicu Ustavnoga suda, predmeti i drugi materijali koji će biti razmatrani na sjednici dostavljaju se sucima najkasnije osam dana prije dana održavanja sjednice.
- (2) Iznimno, u žurnim slučajevima, pozivi za sjednicu Ustavnoga suda, predmeti i drugi materijali koji će biti razmatrani na sjednici mogu se dostaviti i u kraćem roku.
- (3) Ured registrara će pravodobno dostavljati nacрте odluka sucu izvjestitelju u predmetima u kojima je određen sudac izvjestitelj.

Članak 38. **(Nazočnost sjednicama)**

- (1) Sjednicama Ustavnoga suda su nazočni suci, generalni tajnik, registrar, šefovi odjela i osoba zadužena za suradnju s medijima.
- (2) Predsjednik Ustavnoga suda može odlučiti da sjednici budu nazočne i druge stručne osobe.

Članak 39. **(Obvezno odgađanje sjednice)**

Sjednica Ustavnoga suda u plenarnome sazivu kojoj nisu nazočna najmanje trojica sudaca koje je izabrao Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i najmanje jedan sudac kojeg je izabrala Narodna skupština Republike Srpske se odgađa s tim da će se, u slučaju ponavljanja iste situacije bez opravdanih razloga, naredna sjednica održati.

Članak 40. **(Tijek sjednice)**

- (1) Predsjednik Ustavnoga suda vodi sjednicu Ustavnoga suda prema prihvaćenome dnevnome redu.

- (2) Prije otvaranja rasprave predsjednik Ustavnoga suda je ovlašten:
  - a) naznačiti duljinu trajanja cjelokupne rasprave o predmetu,
  - b) odrediti duljinu trajanja izlaganja pri prvome javljanju za riječ,
  - c) odrediti dopušteni broj i duljinu trajanja replika na pojedinu raspravu.
- (3) Pri određivanju vremenskoga trajanja radnji iz stavka (2) ovoga članka predsjednik Ustavnoga suda uvažava složenost predmeta, te jasnoću, preglednost i iscrpnost obrazloženja prijedloga odluke, rješenja, odnosno izvješća i uvodnoga usmenoga obrazloženja suca izvjestitelja.
- (4) O predmetu koji je na dnevnome redu sjednice Ustavnoga suda prije raspravljanja i glasovanja sudac izvjestitelj će ukratko iznijeti relevantna činjenična i pravna pitanja značajna za raspravljanje i odlučivanje i dati prijedlog odluke.
- (5) Sudac izvjestitelj može zatražiti da registrar izloži činjenice predmeta i pruži informacije o relevantnim propisima i relevantnoj praksi.
- (6) Nakon izlaganja suca izvjestitelja, odnosno registrara, riječ se daje sucima prema redoslijedu po kojem su tražili riječ.
- (7) Riječ za repliku ili komentar daje se kada svi suci koji su se prijavili za raspravu završe svoja izlaganja.
- (8) U raspravljanju mogu sudjelovati generalni tajnik i registrar Ustavnoga suda, a na poziv predsjednika Ustavnoga suda i šefovi odjela Ustavnoga suda i pravni savjetnici sudaca Ustavnoga suda.
- (9) Predsjednik Ustavnoga suda ima pravo upozoriti sudionika u raspravljanju na duljinu usmenoga izlaganja ukoliko ocijeni da je neutemeljeno dugo.
- (10) U slučaju kada sudac ne okonča svoju raspravu u naznačenome vremenu, predsjednik Ustavnoga suda ga upozorava da je isteklo vrijeme i određuje jednu minutu da sažme i okonča raspravu. Nakon proteka toga vremena, predsjednik Ustavnoga suda je ovlašten prekinuti izlaganje suca i dati riječ sljedećem sudioniku u raspravi.

Članak 41. (Odgađanje raspravljanja)

Ustavni sud može odgoditi, odnosno prekinuti raspravljanje o predmetu s ciljem pribavljanja novih podataka i obavijesti, kao i u drugim slučajevima.

Članak 42. (Donošenje odluke)

- (1) Poslije završenoga raspravljanja o predmetu Ustavni sud donosi odluku.
- (2) U donošenju odluke Ustavnoga suda može sudjelovati samo sudac koji je bio nazočan sjednici na kojoj je obavljena rasprava o predmetu u kojem se donosi odluka.
- (3) Sudac se ne može uzdržati od glasovanja.

- (4) Odluka Ustavnoga suda u plenarnoj sjednici i Velikome vijeću donosi se većinom glasova od ukupno devet sudaca Ustavnoga suda.
- (5) Iznimno, kada u plenarnoj sjednici u donošenju odluke sudjeluje manje od ukupnog broja od devet sudaca, i to zbog razloga navedenih u članku 90. stavak (1) ili članku 98. ovih pravila, kao i kada nisu izabrani svi suci, ili kada je sudac/suci u duljem razdoblju, zbog bolesti, spriječen obnašati svoju funkciju, ukoliko najmanje pet sudaca ne glasuje identično o prijedlogu odluke o zahtjevu/apelaciji, u slučaju iz članka 98. odlučivanje o toj odluci će se odgoditi za jednu od narednih sjednica ali ne dulje od šest mjeseci, a ako se ista situacija nakon isteka toga roka ponovi, glas predsjednika Ustavnoga suda, odnosno suca koji ga zamjenjuje, računa se dvostruko.
- (6) Odluka Maloga vijeća se donosi jednoglasno.
- (7) Glasovanje se vrši javno, dizanjem ruke.
- (8) Glasovanje se vrši prema redoslijedu po kojem su podneseni prijedlozi o čemu se prethodno može provesti preliminarno neobvezujuće glasovanje o predloženoj odluci ili o pojedinim dijelovima odluke. Prijedlog koji prilikom preliminarnoga glasovanja dobije najviše glasova smatra se prvim prijedlogom o kojem se glasuje sukladno stavku (1) ovoga članka.
- (9) U ostalim slučajevima kao prvi prijedlog o kojem se glasuje smatra se prijedlog suca izvjestitelja ukoliko sudac izvjestitelj ne predloži drugačije.

Članak 43. (Izdvojena mišljenja)

- (1) Svaki sudac koji je sudjelovao u razmatranju predmeta ima pravo izdvojiti svoje mišljenje sukladno ili protivno odluci, ili samo dati izjavu o neslaganju ili pridruživanju izdvojenome mišljenju.
- (2) Sudac ima pravo i dužnost pisano izložiti i obrazložiti izdvojeno mišljenje najkasnije u roku od 15 dana od dana kada mu odluka bude dostavljena nakon utvrđivanja stručno-tehničke redakcije teksta.
- (3) Izdvojeno mišljenje suca se prilaže uz zapisnik sa sjednice i ulaže u predmet na koji se odnosi, a u donesenoj odluci ili rješenju se konstatira da je dano izdvojeno mišljenje.
- (4) Izdvojeno mišljenje se prilaže uz odluku kao aneks. Odluka se objavljuje u službenim glasilima i publikaciji Ustavnoga suda zajedno sa izdvojenim mišljenjem.
- (5) Do dostave izdvojenoga mišljenja, ili do isteka roka iz stavka (2) ovoga članka, odluka se ne otprema. Ako izdvojeno mišljenje nije dostavljeno do isteka roka iz stavka (2) ovoga članka, odluka se otprema, a naknadno dostavljeno izdvojeno mišljenje se ulaže u ustavnosudski spis i čini njegov sastavni dio.

Članak 44.
(Snimanje sjednica)

- (1) Sjednice Ustavnoga suda se snimaju.
- (2) Snimka/audiozapis se prilaže uz zapisnik i čini njegov sastavni dio.
- (3) Način uporabe snimke/audiozapisa je uređen općim aktom Ustavnoga suda.

Članak 45.
(Zapisnik sjednica)

- (1) O tijeku sjednica Ustavnoga suda se vodi zapisnik.
- (2) Zapisnik sjednice Ustavnoga suda sadrži:
  - a) nadnevak i mjesto održavanja sjednice;
  - b) imena nazočnih i odsutnih sudaca;
  - c) imena drugih osoba nazočnih sjednici;
  - d) predmet razmatranja i odlučivanja;
  - e) izreku (dispozitiv) donesene odluke;
  - f) rezultat glasovanja s naznakom koji je sudac glasovao protiv odluke, odnosno koji je izdvojio mišljenje;
  - g) druge zaključke koji su doneseni povodom rasprave o predmetu.
- (3) Kada je isključena javnost sa sjednice ili njezinoga dijela, u zapisnik se unosi i konstatacija o tomu.
- (4) Zapisnik sa sjednice Ustavnoga suda se usvaja, u pravilu, na narednoj sjednici.
- (5) Usvojeni zapisnik sa sjednice Ustavnoga suda potpisuju predsjednik Ustavnoga suda i generalni tajnik Ustavnoga suda.
- (6) Zapisnik je sastavni dio arhiva Ustavnoga suda i čuva se sukladno općem aktu Ustavnoga suda.

Članak 46.
(Javna rasprava)

- (1) Kada je u postupku pred Ustavnim sudom potrebno izravno raspraviti pitanje značajno za donošenje odluke, Ustavni sud će u plenarnoj sjednici održati javnu raspravu.
- (2) O potrebi da se održi javna rasprava Ustavni sud odlučuje na prijedlog suca izvjestitelja ili drugoga suca.

Članak 47.
(Pozivanje na javnu raspravu)

- (1) Na javnu raspravu se pozivaju sudionici u postupku.
- (2) Kada je potrebno, na javnu raspravu se pozivaju i osobe koje Ustavnome sudu mogu dati stručna mišljenja i objašnjenja značajna za donošenje odluke.

- (3) O pozivanju osoba iz stavka (2) ovoga članka odlučuje Ustavni sud na prijedlog suca izvjestitelja. Sudionici se ne honoriraju.

Članak 48.
(Rok za pozivanje)

- (1) Poziv za javnu raspravu i odgovarajući materijal se dostavljaju najkasnije osam dana prije održavanja javne rasprave.
- (2) Iznimno, poziv za javnu raspravu se može dostaviti i u kraćem roku.

Članak 49.
(Mjesto održavanja)

- (1) Javna rasprava se održava u sjedištu Ustavnoga suda.
- (2) Kada postoje posebni razlozi, Ustavni sud može odlučiti da se javna rasprava održi izvan sjedišta Ustavnoga suda.

Članak 50.
(Posljedice nenazočnosti pozvanih sudionika)

Odsutnost sudionika u postupku na javnoj raspravi ne sprečava Ustavni sud da održi javnu raspravu i donese odluku.

Članak 51.
(Odgajanje i prekidanje)

- (1) Kada je potrebno, Ustavni sud može odgoditi ili prekinuti javnu raspravu s ciljem pribavljanja potrebnih podataka i obavijesti, kao i u drugim opravdanim slučajevima.
- (2) U slučaju iz stavka (1) ovoga članka predsjednik Ustavnoga suda obavijestit će sudionike u postupku i druge pozvane osobe o tomu kada će se održati, odnosno nastaviti javna rasprava.

Članak 52.
(Rukovođenje javnom raspravom)

- (1) Predsjednik Ustavnoga suda otvara javnu raspravu, priopćava predmet rasprave i vodi sjednicu u smislu članka 40. ovih pravila.
- (2) Generalni tajnik Ustavnoga suda obavještava Ustavni sud o nazočnosti sudionika u postupku i drugih pozvanih osoba.

Članak 53.
(Uloga predsjednika Suda)

- (1) Predsjednik Ustavnoga suda izlaže na javnoj raspravi stanje stvari i prijeporna pravna pitanja značajna za raspravljanje, ne iznoseći pri tomu svoje stajalište za donošenje odluke.

- (2) Poslije izlaganja predsjednika Ustavnoga suda sudionici u postupku iznose i obrazlažu svoja stajališta i odgovaraju na navode iznesene u raspravi, a druge pozvane osobe daju svoja mišljenja značajna za razjašnjenje stanja stvari.

Članak 54. (Održavanje reda)

- (1) O održavanju reda na javnoj raspravi se stara predsjednik Ustavnoga suda.
- (2) S tim ciljem on može:
  - a) opomenuti osobu koja remeti red;
  - b) oduzeti riječ osobi koja nanosi uvredu Ustavnome sudu ili nekom drugome, odnosno koja na drugi način zloupotrebljava dobivenu riječ;
  - c) udaljiti s javne rasprave osobu koja, i pored opomene, ometa tijek javne rasprave.

Članak 55. (Zaključivanje javne rasprave)

Kada su završena izlaganja sudionika u postupku i drugih pozvanih osoba, te kada nema ni pitanja koja bi se trebala riješiti, predsjednik Ustavnoga suda zaključuje javnu raspravu i obavještava sudionike u postupku i druge nazočne osobe o vremenu i načinu priopćavanja odluke Ustavnoga suda.

Članak 56. (Zapisnik)

- (1) O javnoj raspravi vodi se zapisnik.
- (2) U zapisnik s javne rasprave se unose i podaci iz članka 45. ovih pravila.
- (3) Ako nije vršeno audiosnimanje javne rasprave, u zapisnik se unosi sažeto izlaganje sudionika u postupku i drugih nazočnih osoba.
- (4) Uz zapisnik s javne rasprave se prilažu izlaganja sudionika u postupku i drugih nazočnih osoba koje svoja pisana izlaganja mogu predati Ustavnome sudu.

Poglavlje II.

ODLUKE I DRUGI AKTI USTAVNOGA SUDA

Članak 57. (Vrste odluka)

- (1) Nakon vijećanja i glasovanja Ustavni sud donosi odluke.

- (2) Odluke Ustavnoga suda su o:
- a) dopustivosti zahtjeva/apelacije;
  - b) dopustivosti i meritumu zahtjeva/apelacije (potpuna ili djelomična);
  - c) prestanku važenja odredbe/općega akta nesuglasne sa Ustavom;
  - d) obustavi postupka;
  - e) privremenoj mjeri.
- (3) U slučaju potrebe, u postupku pred Ustavnim sudom, kao i o unutarnjim pitanjima Ustavnoga suda mogu se donositi rješenja i zaključci.

Članak 58.
(Odluka o dopustivosti)

Ustavni sud donosi odluku o dopustivosti kojom odbacuje zahtjev/apelaciju pod uvjetima iz čl. 18, 19. i 22. ovih pravila.

Članak 59.
(Odluka o dopustivosti i meritumu)

- (1) Ustavni sud donosi odluku o dopustivosti i meritumu kada usvaja ili odbija zahtjev/apelaciju.
- (2) Ustavni sud usvaja zahtjev/apelaciju kada, sukladno svojim nadležnostima iz članka VI/3. (a) i VI/3.(b) Ustava i Amandmana I, utvrdi povredu Ustava, odnosno kada, sukladno svojim nadležnostima iz članka VI/3.(c) Ustava, utvrdi da je zakon o čijem važenju ovisi odluka bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini inkompatibilan sa Ustavom, Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ili sa zakonima Bosne i Hercegovine, ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog općega pravila međunarodnoga javnoga prava koje je bitno za odluku suda.
- (3) Ustavni sud odbija zahtjev/apelaciju kada, sukladno svojim nadležnostima iz članka VI/3. (a) i VI/3.(b) Ustava i Amandmana I, utvrdi da ne postoji povreda Ustava, odnosno da ne postoji povreda u smislu nadležnosti Ustavnoga suda iz članka VI/3.(c) Ustava.
- (4) Ustavni sud svojom odlukom usvaja zahtjev kada utvrdi da postoji proceduralna ispravnost zahtjeva podnesenoga sukladno članku IV/3.(f) Ustava.
- (5) Ustavni sud svojom odlukom odbija zahtjev kada utvrdi da ne postoji proceduralna ispravnost zahtjeva podnesenoga sukladno članku IV/3.(f) Ustava.

Članak 60.
(Djelomična odluka)

Ustavni sud može donijeti djelomičnu odluku ako zahtjev/apelacija sadrži više pitanja i ako to narav slučaja omogućava.

Članak 61.
(Djelovanje odluka o zahtjevu)

- (1) Ustavni sud odlukom kojom usvaja zahtjev odlučuje o njezinom pravnome djelovanju (*ex tunc, ex nunc*).
- (2) Odlukom kojom se utvrđuje nesuglasnost iz članka VI/3.(a) i VI/3.(c) Ustava Ustavni sud može u cijelosti ili djelomično ukinuti opći akt ili njegove pojedine odredbe.
- (3) Ukinuti opći akt, odnosno njegove ukinute odredbe prestaju važiti narednoga dana od dana objave odluke Ustavnoga suda u „Službenome glasniku Bosne i Hercegovine”.
- (4) Iznimno, Ustavni sud može odlukom kojom se utvrđuje nesuglasnost iz članka VI/3.(a) i VI/3.(c) Ustava odrediti rok za usuglašavanje koji ne može biti dulji od šest mjeseci.
- (5) Ako se u ostavljenome roku iz stavka (4) ovoga članka ne otkloni utvrđena nesuglasnost, Ustavni sud će svojom odlukom utvrditi da nesuglasne odredbe prestaju važiti.
- (6) Narednoga dana od dana objave odluke iz stavka (4) ovoga članka u „Službenome glasniku Bosne i Hercegovine” prestaju važiti nesuglasne odredbe.

Članak 62.
(Djelovanje odluka o apelaciji)

- (1) Odlukom kojom usvaja apelaciju Ustavni sud ukida pobijanu odluku i predmet vraća sudu, odnosno tijelu koje je donijelo tu odluku, na ponovni postupak, osim u slučaju kada se posljedice kršenja ustavnih prava mogu otkloniti na drugi način.
- (2) Ako je do donošenja odluke Ustavnoga suda promijenjen zakon koji određuje nadležnost za postupanje u toj pravnoj stvari, sud, odnosno tijelo koje je donijelo ukinutu odluku, dužan je bez odgađanja dostaviti predmet nadležnome sudu, odnosno tijelu.
- (3) U obrazloženju odluke Ustavni sud navodi koje je ustavno pravo povrijeđeno i u čemu se sastoji povreda.
- (4) Sud, odnosno tijelo čija je odluka ukinuta, dužan je donijeti novu odluku pri čemu je obvezan poštivati pravno shvaćanje Ustavnoga suda o povredi prava i temeljnih sloboda podnositelja apelacije utvrđenih Ustavom.
- (5) Iznimno, ako tijelo čija je odluka ukinuta u smislu prethodnoga stavka donese novu odluku bez poštivanja pravnoga shvaćanja Ustavnoga suda, Ustavni sud može sâm odlučiti o meritumu predmeta ukoliko postoji odluka tijela koja ne krši ustavna prava, tako što će takvu odluku ostaviti na pravnoj snazi.
- (6) Postupak pred sudom, odnosno tijelom iz stavka (4) ovoga članka je žuran.
- (7) Odlukom kojom usvaja apelaciju zbog povrede članka II/3.(e) Ustava, zbog nedonošenja odluke u razumnome roku, Ustavni sud može naložiti žurno okončanje postupka.
- (8) Ukoliko Ustavni sud ne odluči drugačije, pravno djelovanje odluka o apelaciji počinje dostavom odluke subjektu nadležnome za njezino izvršenje.

Članak 63.
(Odluka o obustavi postupka)

- (1) Ustavni sud će donijeti odluku kojom obustavlja postupak o zahtjevu/apelaciji kada je u tijeku postupka:
  - a) otklonjena neustavnost pobijanoga akta;
  - b) pobijani opći akt prestao važiti;
  - c) apelant umro, ili kada je apelant koji je pravna osoba prestao postojati;
  - d) podnositelj zahtjeva/apelacije odustao od zahtjeva/apelacije;
  - e) prestala postojati pretpostavka za vođenje postupka (podnositelj izgubio interes), ili kada Ustavni sud utvrdi da nije svrsishodno voditi daljnji postupak pod uvjetom da je to sukladno poštivanju ljudskih prava.
- (2) U slučaju iz toč. a) i b) stavka (1) ovoga članka Ustavni sud će nastaviti postupak ako se radi o očiglednoj povredi odredaba članka II. Ustava, ili ukoliko posljedice povrijeđenih prava i sloboda nisu otklonjene, a u slučaju iz točke c) stavka (1) ovoga članka ako nasljednik, odnosno pravni sljednik, u roku od 30 dana od dana smrti/ prestanka postojanja pravne osobe, odnosno izmjene statusa, podnese pisani zahtjev da preuzima nastavak postupka.

Članak 64.
(Odluka o privremenoj mjeri)

- (1) Ustavni sud može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev podnositelja zahtjeva ili apelanta, odrediti svaku privremenu mjeru za koju smatra da je treba donijeti u interesu stranaka ili pravilnoga vođenja postupka.
- (2) Iznimno, predsjednik Ustavnoga suda može, u nemogućnosti sazivanja sjednice, odrediti privremenu mjeru iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Odluka o mjeri iz st. (1) i (2) ovoga članka se odmah dostavlja donositelju pobijanoga akta, stranci i drugim tijelima nadležnim za njezino izvršenje.
- (4) Postupak za donošenje privremene mjere je žuran, a odluka kojom se usvaja zahtjev za donošenje privremene mjere je obvezujuća do donošenja konačne odluke Ustavnoga suda.
- (5) Zahtjev za donošenje privremene mjere može podnijeti sudionik u postupku pred Ustavnim sudom iz članka 16. ovih pravila pod uvjetom da je prethodno, sukladno mogućnosti propisanoj zakonom, tražio odgađanje izvršenja odluka redovitih sudova ili tijela uprave u postupku koji je vođen pred tim sudovima, odnosno tijelima.

Članak 65.
(Pravne posljedice odluke o zahtjevu)

Svatko kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravomoćnim pojedinačnim aktom, donesenim na temelju odredaba koje su prestale važiti u smislu članka 61. ovih pravila, ima pravo zatražiti od nadležnoga tijela izmjenu tog pojedinačnoga akta, a nadležno tijelo je obvezno ponoviti postupak i uskladiti akt sa odlukom Ustavnoga suda.

Članak 66.
(Rok za podnošenje prijedloga)

Prijedlog za izmjenu konačnoga ili pravomoćnoga pojedinačnoga akta iz članka 65. ovih pravila može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana objave odluke Ustavnoga suda u „Službenome glasniku Bosne i Hercegovine“, ako od donošenja akta do donošenja odluke Ustavnoga suda nije proteklo više od pet godina.

Članak 67.
(Stručno-tehnička redakcija odluka)

- (1) Stručno-tehničku redakciju teksta odluka Ustavnoga suda utvrđuje Redakcijsko povjerenstvo.
- (2) Predsjednik Redakcijskoga povjerenstva i registrar potpisima potvrđuju konačan tekst svih odluka.
- (3) Odluke koje se objavljuju obvezno se lektoriraju i objavljuju na službenim jezicima i pismima u Bosni i Hercegovini, prema odluci Ustavnoga suda, vodeći pri tomu računa o jednakopravnoj zastupljenosti, a značajnije odluke, nakon lektoriranja, prevode se na engleski jezik.
- (5) Odluke i rješenja koji se ne objavljuju dostavljaju se strankama na jednome od službenih jezika i pisama Bosne i Hercegovine.
- (5) Odluke se otpremaju, u pravilu, u roku od 30 dana od dana donošenja.

Članak 68.
(Preispitivanje odluka)

- (1) U slučaju kada se otkrije neka činjenica koja bi po svojoj naravi mogla odlučno utjecati na ishod spora i koja, kada je odluka bila donesena, nije bila poznata Ustavnome sudu i nije razumno mogla biti poznata stranci, ta stranka može, u roku od šest mjeseci nakon što je stekla saznanje o toj činjenici, zatražiti od Ustavnoga suda preispitivanje te odluke, a najkasnije u roku od godinu dana od dana primitka odluke.
- (2) Iznimno, ako Europski sud za ljudska prava utvrdi da su u postupku pred Ustavnim sudom prekršena ljudska prava u pogledu pristupa sudu i ako je odluka Ustavnoga suda bila utemeljena na tome kršenju, Ustavni sud će ponoviti postupak najkasnije u roku od tri mjeseca od konačnosti odluke Europskoga suda za ljudska prava.
- (3) U zahtjevu treba navesti odluku čije se preispitivanje traži, kao i podatke potrebne da se pokaže kako su ispunjeni uvjeti predviđeni u stavku (1) ovoga članka. U prilogu zahtjeva se dostavlja preslik svih dokumenata koji ga potvrđuju. Zahtjev i ti dokumenti se dostavljaju Ustavnome sudu.
- (4) Izvorno vijeće će odbiti zahtjev ako nema razloga koji bi opravdao njegovo razmatranje. U tome slučaju Ured registrara će pismom obavijestiti podnositelja zahtjeva. Kada nije moguće sastaviti izvorno vijeće, predsjednik Ustavnoga suda popunit će ili sastaviti vijeće.

- (5) Kada izvorno vijeće odluči da će preispitati svoju odluku, predmet preispitivanja se razmatra sukladno pravilima koja se primjenjuju u redovitome postupku pred Ustavnim sudom.

Članak 69.
(Potpisivanje odluka)

- (1) Izvornik odluke, pod kojim se podrazumijeva izvorna odluka Ustavnoga suda, potpisuju predsjednik Ustavnoga suda i registrar, a objavljuje se samo s potpisom predsjednika Ustavnoga suda.
- (2) Primjerak odluke koji se otprema ovjerava generalni tajnik Ustavnoga suda.

Članak 70.
(Ispravak grešaka)

- (1) Ako izvornik odluke sadrži tehničke greške, ili ako objavljeni tekst nije istovjetan sa izvornikom, ispravak daje generalni tajnik Ustavnoga suda na temelju zaključka Ustavnoga suda.
- (2) Ispravak se dostavlja sudionicima u postupku i objavljuje na isti način kao i odluka.

Članak 71.
(Objava odluka)

- (1) Ustavni sud prilikom donošenja odluka odlučuje o njihovoj objavi u „Službenome glasniku Bosne i Hercegovine” i u službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (2) U odluci iz stavka (1) ovoga članka objavljuju se osobna imena i prezimena podnositelja apelacije, odnosno pravne osobe, i druge stranke u postupku iz članka 16. ovih pravila, osim ako je podnositelj apelacije ili druga stranka u postupku pred Ustavnim sudom drugačije zahtijevala, ili ako narav postupka to zahtijeva.

Poglavlje III.
IZVRŠENJE ODLUKA

Članak 72.
(Obveznost izvršenja, način i rok izvršenja)

- (1) Odluke Ustavnoga suda su konačne i obvezujuće i svaka fizička i pravna osoba je dužna poštivati ih.
- (2) Sva tijela vlasti su dužna, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom, provoditi odluke Ustavnoga suda.

- (3) Svatko tko ima pravni interes može tražiti da se izvrši odluka Ustavnoga suda.
- (4) Ustavni sud u svojoj odluci može odrediti način i rok izvršenja odluke Ustavnoga suda.
- (5) U roku iz stavka (4) ovoga članka tijelo koje je obvezno izvršiti odluku Ustavnoga suda dužno je dostaviti obavijest o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja odluke Ustavnoga suda, kako je to naznačeno u odluci.
- (6) U slučaju nepostupanja, odnosno kašnjenja u izvršavanju ili obavještavanju Ustavnoga suda o poduzetim mjerama, Ustavni sud donosi rješenje kojim se utvrđuje da odluka Ustavnoga suda nije izvršena, odnosno može odrediti način izvršenja odluke. To rješenje se dostavlja nadležnome tužitelju, odnosno drugome tijelu nadležnome za izvršenje koje odredi Ustavni sud.

Članak 73. (Obustava izvršenja)

Izvršenje konačnih, odnosno pravomoćnih pojedinačnih akata, donesenih na temelju odredaba koje su prestale važiti u smislu članka 61. ovih pravila, ne može se ni odrediti ni provesti, a ako je izvršenje započeto, obustavit će se.

Članak 74. (Naknada za nematerijalnu štetu)

- (1) U odluci kojom usvaja apelaciju Ustavni sud može odrediti naknadu za nematerijalnu štetu.
- (2) Ako Ustavni sud odredi da je potrebno dodijeliti novčanu naknadu, odredit će je na temelju pravednosti, uzimajući u obzir standarde koji proizlaze iz prakse Ustavnoga suda.

Poglavlje IV.

POSEBNE ODREDBE

Članak 75. (Dostava na oglasnu ploču i web-stranicu)

- (1) Kada se pozivi, odluke, odnosno rješenja Ustavnoga suda ne mogu iz bilo kojeg razloga dostaviti sudionicima u postupku, dostava njima obavlja se stavljanjem poziva, odluke, odnosno rješenja na oglasnu ploču Ustavnoga suda i web-stranicu Ustavnoga suda.
- (2) Dostava se smatra obavljenom nakon proteka osam dana od dana stavljanja poziva, odluke, odnosno rješenja na oglasnu ploču Ustavnoga suda i web-stranicu Ustavnoga suda.

Članak 76.
(Ostala pitanja)

O pitanjima postupka pred Ustavnim sudom koja nisu utvrđena ovim pravilima Ustavni sud će odlučiti u svakom konkretnome slučaju.

DIO TREĆI – ORGANIZACIJA USTAVNOGA SUDA

Poglavlje I.

PRAVA I DUŽNOSTI USTAVNOGA SUDA

Članak 77.
(Organizacijske i financijske nadležnosti)

- (1) Ustavni sud, osim vršenja funkcije sukladno odredbama Ustava, odlučuje o:
  - a) izboru predsjednika i dopredsjednikā Ustavnoga suda;
  - b) statusu i pravima u svezi sa imunitetom predsjednika i sudaca Ustavnoga suda;
  - c) unutarnjoj organizaciji Ustavnoga suda i Tajništva Ustavnoga suda;
  - d) formiranju radnih tijela Ustavnoga suda;
  - e) statusnim pitanjima osoba koje imenuje i razrješava Ustavni sud;
  - f) planu rada Ustavnoga suda i njegovome izvršavanju;
  - g) potrebama za financiranjem rada Ustavnoga suda;
  - h) usvajanju godišnjega obračuna Ustavnoga suda;
  - i) drugim pitanjima iz nadležnosti Ustavnoga suda.
- (2) U ostvarivanju svoje financijske samostalnosti Ustavni sud:
  - a) utvrđuje prijedlog proračunskih sredstava potrebnih za izvršavanje nadležnosti Ustavnoga suda i upućuje ga Predsjedništvu Bosne i Hercegovine s ciljem uključivanja u prijedlog proračuna, u smislu članka VIII. Ustava;
  - b) donosi financijski plan Ustavnoga suda u kojem planira i donosi odluke o ostvarivanju prihoda i izvršavanju rashoda u tekućoj godini;
  - c) usvaja godišnji obračun;
  - d) odlučuje o korištenju donacija i drugih izvora sredstava.

Članak 78.
(Dodatna nazočnost)

- (1) Sjednici Ustavnoga suda na kojoj se odlučuje o pitanjima iz članka 77. ovih pravila, osim predsjednika Ustavnoga suda i sudaca, nazočni su generalni tajnik Ustavnoga suda i registrar.
- (2) Kada se raspravlja o pitanjima iz stavka (1) al. c), d), f), g) i h) i stavka (2) članka 77. ovih pravila, sjednici su nazočni pomoćnik generalnoga tajnika Ustavnoga suda, odnosno stručne osobe koje odredi predsjednik Ustavnoga suda.

Članak 79.
(Suradnja s drugim sudovima i institucijama)

- (1) Ustavni sud surađuje s drugim ustavnim sudovima, odnosno tijelima iste nadležnosti.
- (2) Ustavni sud može organizirati sastanke i savjetovanja i sudjelovati na sastancima i savjetovanjima na kojima se razmatraju pitanja značajna za rad Ustavnoga suda.

Poglavlje II.

PREDSJEDNIK USTAVNOGA SUDA I SUCI

Članak 80.
(Izbor sudaca)

- (1) Suci Ustavnoga suda se biraju sukladno članku VI/1. Ustava.
- (2) Suci će biti istaknuti pravnici visokih moralnih kvaliteta. Svaka osoba s pravom glasa i takvim kvalifikacijama može biti sudac Ustavnoga suda. Suci koje izabere predsjednik Europskoga suda za ljudska prava ne mogu biti državljani Bosne i Hercegovine ili bilo koje susjedne države.
- (3) Sudac djeluje u Ustavnome sudu u osobnome svojstvu.

Članak 81.
(Predsjednik i dopredsjednici)

Ustavni sud bira predsjednika Ustavnoga suda i dopredsjednike iz reda sudaca.

Članak 82.
(Svečana izjava)

Prije preuzimanja dužnosti svaki izabrani sudac na prvome zasjedanju Ustavnoga suda u plenarnoj sjednici kojoj je taj sudac nazočan ili, u slučaju potrebe, pred predsjednikom Ustavnoga suda daje i potpisuje sljedeću svečanu izjavu:

Svečano izjavljujem da ću se u obnašanju dužnosti suca Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine pridržavati Ustava i zakonā Bosne i Hercegovine, da ću dužnost suca obnašati savjesno i nepristrano.

Članak 83.
(Izbor predsjednika)

- (1) Predsjednik Ustavnoga suda se bira na plenarnoj sjednici tajnim glasovanjem rotacijom sudaca koje su izabrala zakonodavna tijela entitetā iz članka VI/1.(a) Ustava BiH s tim da u dva uzastopna mandata predsjednik Ustavnoga suda ne može biti iz reda konstitutivnoga naroda ili Ostalih iz kojeg je bio prethodni, niti predsjednik prije njega.
- (2) Ako u prvome krugu glasovanja nijedan kandidat ne dobije većinu glasova, glasovanje će se ponoviti i smatrat će se da je izabran onaj kandidat koji u drugome krugu dobije veći broj glasova.

Članak 84.
(Mandat predsjednika)

- (1) Mandat predsjednika Ustavnoga suda traje tri godine, a počinje teći izborom.
- (2) Ako predsjednik Ustavnoga suda prestane biti članom Ustavnoga suda prije isteka mandata, Ustavni sud će u plenarnoj sjednici imenovati predsjednika za preostalo vrijeme mandata prema načelima utvrđenim u članku 83. ovih pravila.

Članak 85.
(Predstavljanje Ustavnoga suda)

Predsjednik Ustavnoga suda predstavlja Ustavni sud, organizira, rukovodi, zakazuje i predsjedava sjednicama i javnim raspravama, potpisuje odluke Ustavnoga suda, stara se o ostvarivanju suradnje s drugim institucijama, donosi pojedinačne akte i obnaša druge dužnosti predviđene ovim pravilima i drugim aktima Ustavnoga suda.

Članak 86.
(Izbor dopredsjednikā)

- (1) Ustavni sud na istoj sjednici na kojoj se bira predsjednik Ustavnoga suda bira tri dopredsjednika Ustavnoga suda.
- (2) Dopredsjednik Ustavnoga suda se bira iz reda svih sudaca.
- (3) Predsjednik Ustavnoga suda i dopredsjednik Ustavnoga suda ne mogu istodobno biti birani iz istoga konstitutivnoga ili ostalih naroda.
- (4) Mandat dopredsjednika Ustavnoga suda traje kao i mandat predsjednika.
- (5) Način glasovanja za dopredsjednika istovjetan je načinu glasovanja za predsjednika Ustavnoga suda.
- (6) Odredba članka 83. ovih pravila primjenjuje se i na dopredsjednike Ustavnoga suda.

Članak 87.
(Zamjenjivanje predsjednika)

- (1) Predsjednika Ustavnoga suda, u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti, zamjenjuje dopredsjednik kojeg odredi predsjednik Ustavnoga suda.
- (2) Ustavni sud na sjednici, u slučaju da predsjednik Ustavnoga suda ne može odrediti dopredsjednika koji će ga zamijeniti, određuje koji će od izabranih dopredsjednika zamjenjivati predsjednika Ustavnoga suda u smislu stavka (1) ovoga članka.

Članak 88.
(Prvenstvo)

- (1) Suci, odnosno dopredsjednici, imaju, nakon predsjednika Ustavnoga suda, prvenstvo prema nadnevku svojeg izbora.
- (2) Suci izabrani na dužnost istoga dana imaju prvenstvo prema životnoj dobi.

Članak 89.
(Prava i dužnosti suca)

Sudac ima pravo i dužnost sudjelovati u radu i odlučivanju Ustavnoga suda i njegovih radnih tijela čiji je član.

Članak 90.
(Izuzeće)

- (1) Predsjednik Ustavnoga suda, odnosno sudac, neće sudjelovati u radu i odlučivanju o zahtjevu za pokretanje postupka, odnosno apelaciji, ako:
  - a) ima neki osobni interes u konkretnome slučaju;
  - b) je sudjelovao u donošenju odluke koja je predmetom spora u statusu suca, stranke u postupku ili opunomoćenika stranke, odnosno presude koja je predmetom apelacije, ili zakona čija se ocjena kompatibilnosti traži (članak VI/3. Ustava), kao i u slučaju preispitivanja proceduralne ispravnosti predložene odluke Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (članak IV/3.(f) Ustava);
  - c) postoje druge okolnosti koje izazivaju opravdanu sumnju u njegovu nepristranost.
- (2) Sudac o čijem se izuzeću odlučuje može dati odgovor na prijedlog o izuzeću.
- (3) Odluku o izuzeću iz stavka (2) ovoga članka donosi Ustavni sud većinom glasova sudaca, na prijedlog predsjednika Ustavnoga suda, odnosno suca.

Članak 91.
(Savjesno obnašanje funkcije, čuvanje ugleda i dostojanstva)

- (1) Sudac obnaša funkciju suca savjesno.
- (2) Sudac je dužan čuvati ugled i dostojanstvo Ustavnoga suda i ugled i dostojanstvo suca.

Članak 92.
(Pravo predlaganja)

Suci imaju pravo predlagati razmatranje pojedinih pitanja na sjednicama Ustavnoga suda.

Članak 93.
(Pravo na redovito obavještanje)

- (1) Sudac ima pravo biti redovito obavještan o svim pitanjima značajnim za obavljanje funkcije Ustavnoga suda.
- (2) O obavještanju suca se staraju predsjednik i generalni tajnik Ustavnoga suda.

Članak 94.
(Službena iskaznica)

- (1) Ustavni sud izdaje predsjedniku i sucima službenu iskaznicu.
- (2) Formular i način izdavanja iskaznice propisuje Ustavni sud.

Članak 95.
(Službena odjeća)

Predsjednik Ustavnoga suda i suci, generalni tajnik i registrar dužni su na javnim raspravama nositi službenu odjeću, a na ostalim sjednicama Ustavnoga suda prema odluci predsjednika Ustavnoga suda.

Članak 96.
(Nespojivost funkcije)

- (1) Funkcija suca je nespojiva sa:
  - a) članstvom u političkoj stranci ili političkoj organizaciji u Bosni i Hercegovini;
  - b) članstvom u zakonodavnoj, izvršnoj i drugoj sudbenoj vlasti u Bosni i Hercegovini, odnosno entitetima i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine;
  - c) svakom drugom funkcijom koja može utjecati na nepristranost suca.
- (2) Suci koje su izabrala nadležna zakonodavna tijela entitetā ne smiju biti članovi upravnoga ili nadzornoga odbora javnih ili privatnih poduzeća ili drugih pravnih osoba.
- (3) Sveučilišni nastavnik (docent, izvanredni i redoviti profesor) pravnih znanosti izabran za suca Ustavnoga suda može u smanjenom opsegu nastaviti nastavu i znanstveni rad kao sveučilišni nastavnik pravnih znanosti.
- (4) U smislu ovoga članka, javnom, odnosno profesionalnom dužnošću ne smatra se ni druga znanstvena i stručna djelatnost, niti člansko djelovanje u institutima i udrugama pravnika, kao ni u humanitarnim, kulturnim, sportskim i drugim udrugama, osim ako te aktivnosti nisu u svezi sa radom neke političke stranke.

- (5) O svakoj dodatnoj aktivnosti sudac će dati izjavu predsjedniku Ustavnoga suda. U slučaju neslaganja predsjednika Ustavnoga suda i suca o kojem je riječ, o svakom pitanju koje bi se moglo postaviti odlučuje Ustavni sud u plenarnoj sjednici.

Članak 97. (Imunitet)

- (1) U obnašanju svoje funkcije sudac ima imunitet.
- (2) Sudac Ustavnoga suda neće biti kazneno ili građanski odgovoran za bilo koji postupak izvršen u okviru svoje dužnosti kao suca Ustavnoga suda. Sudac Ustavnoga suda ne može biti pozvan na kaznenu odgovornost, pritvoren ili kažnjen za izraženo mišljenje ili glasovanje u Ustavnome sudu.
- (3) Sudac Ustavnoga suda ne može biti kazneno gonjen, niti može biti zadržan ili lišen slobode, niti mu se može odrediti pritvor bez prethodnoga odobrenja Ustavnoga suda. Tužitelj ne može pokrenuti, odnosno nastaviti istragu, niti podignuti optužnicu ako ne podnese dokaz da je odobrenje dano.
- (4) Ustavni sud može odlučiti na plenarnoj sjednici većinom glasova da sudac Ustavnoga suda za kojeg je Ustavni sud dao odobrenje da se protiv njega može nastaviti kazneni postupak i protiv kojeg je potvrđena optužnica nadležnoga suda može biti privremeno udaljen sa obnašanja dužnosti u Ustavnome sudu dok taj postupak traje. U tome slučaju sucu Ustavnoga suda pripada pravo na plaću.
- (5) Ukoliko se u tijeku parničnoga postupka koji se vodi protiv suca Ustavnoga suda sudac pozove na imunitet, tvrdeći da je radnja koja predstavlja osnovu za pokretanje toga parničnoga postupka izvršena u okviru njegovih dužnosti, o tome pitanju će raspraviti i odlučiti Ustavni sud.

Članak 98. (Prestanak funkcije)

- (1) Sudac može biti razriješen dužnosti suca prije isteka vremena na koje je izabran u sljedećim slučajevima:
- a) ako to sâm zatraži;
  - b) ako bude osuđen na zatvorsku kaznu zbog počinjenog kaznenoga djela za koje je pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora a koje ga čini nedostojnim za obnašanje sudačke funkcije;
  - c) ako trajno izgubi sposobnost obnašati svoju funkciju;
  - d) ako nastupe okolnosti iz članka 96. ovih pravila;
  - e) ako funkciju suca ne obnaša sukladno članku 91. ovih pravila.
- (2) Ustavni sud utvrđuje postojanje razloga iz stavka (1) ovoga članka, razrješava suca na temelju konsenzusa ostalih sudaca i o tomu obavještava tijelo koje je izabralo toga suca.

Članak 99.
(Postupak izbora novoga suca)

- (1) Predsjednik Ustavnoga suda, najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata suca zbog starosne dobi, pokreće postupak izbora suca sukladno članku VI/1.(a) Ustava.
- (2) U slučaju ostavke, odnosno razrješenja suca, predsjednik Ustavnoga suda pokreće postupak izbora suca danom donošenja odluke Ustavnoga suda u plenarnoj sjednici.
- (3) U slučaju iz st. (1) i (2) ovoga članka predsjednik Ustavnoga suda obavještava predsjednika Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine/Narodne skupštine Republike Srpske, odnosno Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i predsjednika Europskoga suda za ljudska prava.
- (4) U slučaju iz stavka (1) ovoga članka novoizabrani sudac stupa na dužnost nakon prestanka mandata suca kojem dužnost prestaje zbog godina starosti i nakon dobivanja akta od nadležnoga tijela.
- (5) Novoizabrani sudac, koji je izabran umjesto suca koji je podnio ostavku ili je razriješen dužnosti, stupa na dužnost nakon objave odluke o izboru u službenim glasilima, odnosno primitka odgovarajućega akta od predsjednika Europskoga suda za ljudska prava.
- (6) Odluke iz ovoga članka se objavljuju u „Službenome glasniku Bosne i Hercegovine”, službenim glasilima entiteta i u „Službenome glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine”.

Članak 100.
(Radna tijela)

- (1) Rad Ustavnoga suda se odvija i u stalnim i povremenim povjerenstvima i drugim radnim tijelima Ustavnoga suda.
- (2) Stalna povjerenstva su:
  - a) Redakcijsko povjerenstvo;
  - b) Povjerenstvo za administrativna pitanja;
  - c) Povjerenstvo za proračun;
  - d) Povjerenstvo za publikacije, informiranje i informacijski sustav.
- (3) Rad stalnih povjerenstava uređuje se pravilnikom.
- (4) Povremena povjerenstva se formiraju za izradu općih akata, stručnih radova, analiza i za druga pitanja.

Članak 101.
(Sastav i organizacija radnih tijela)

- (1) Stalno povjerenstvo se sastoji od predsjednika i, u pravilu, tri člana.
- (2) Predsjednik i jedan član obvezno se biraju iz reda sudaca.
- (3) Povjerenstvo, po potrebi, bira tajnika.

- (4) Predsjednik i članovi stalnih povjerenstava se biraju na tri godine. Nakon isteka toga vremena mogu biti ponovno birani.

Članak 102.
(Redakcijsko povjerenstvo)

Redakcijsko povjerenstvo utvrđuje stručno-tehničku redakciju teksta odlukā i drugih akata Ustavnoga suda.

Članak 103.
(Povjerenstvo za administrativna pitanja)

Povjerenstvo za administrativna pitanja prati i analizira organizaciju rada Ustavnoga suda, priprema prijedlog financijskoga plana i završnoga računa, daje prijedloge i mišljenja o rješavanju drugih pitanja sudaca, generalnoga tajnika Ustavnoga suda i osoba koje imenuje i razrješava Ustavni sud, utvrđuje prijedloge općih akata Ustavnoga suda.

Članak 104.
(Povjerenstvo za proračun)

Povjerenstvo za proračun razmatra prijedlog proračuna Ustavnoga suda.

Članak 105.
(Povjerenstvo za publikacije i informiranje)

Povjerenstvo za publikacije i informiranje Ustavnoga suda izdaje Bilten i druge publikacije Ustavnoga suda, prati odgovarajuću stručnu literaturu, kao i napise o radu ustavnih sudova u sredstvima javnoga informiranja, znanstvenim i stručnim publikacijama, odlučuje o nabavci stručne literature, stara se o razvoju i promicanju informacijskoga sustava Ustavnoga suda i njegovome uključivanju u informacijsku mrežu u zemlji i inozemstvu.

Poglavlje III.

TAJNIŠTVO USTAVNOGA SUDA

Članak 106.
(Ustrojstvo i rukovođenje Tajništvom)

- (1) U obavljanju stručnih i drugih poslova Ustavnome sudu pomaže Tajništvo.
- (2) U okviru Tajništva se formiraju odjeli čiji se djelokrug utvrđuje Odlukom o ustrojstvu Tajništva Ustavnoga suda, koju donosi Ustavni sud u plenarnoj sjednici.
- (3) Tajništvom rukovodi generalni tajnik, koji pomaže Ustavnome sudu u obavljanju njegovih funkcija, te odgovara za ustrojstvo i aktivnosti Tajništva, po ovlasti predsjednika Ustavnoga suda.

Članak 107.

(Uvjeti za obavljanje najsloženijih poslova u Tajništvu)

- (1) Najsloženije stručne poslove koji se odnose na ostvarivanje prava i dužnosti Ustavnoga suda, pored generalnoga tajnika Ustavnoga suda, obavljaju registrar, šefovi odjela, šef Kabineta Ustavnoga suda, pomoćnik generalnoga tajnika Ustavnoga suda, pravni savjetnici sudaca koje imenuje i razrješava Ustavni sud u plenarnoj sjednici.
- (2) Za generalnoga tajnika Ustavnoga suda, registrara, šefove odjela, šefa Kabineta, pomoćnika generalnoga tajnika Ustavnoga suda i pravne savjetnike sudaca mogu se imenovati istaknuti pravnici sa iskustvom na istim ili sličnim pravnim poslovima i drugim uvjetima propisanim posebnim aktom Ustavnoga suda.
- (3) Registrar obnaša dužnost zamjenika generalnoga tajnika u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti.
- (4) Kategorije u okviru radnih mjesta pravnih savjetnika sudaca utvrđuju se odlukom iz članka 106. stavak (2) ovih pravila.

Članak 108.

(Svečana izjava za dužnosnike i uposlenike Tajništva)

- (1) Prije preuzimanja dužnosti osobe iz članka 107. stavak (1) ovih pravila daju i potpisuju sljedeću svečanu izjavu pred Ustavnim sudom u plenarnoj sjednici ili, ako je to potrebno, pred predsjednikom Ustavnoga suda:
Svečano izjavljujem da ću lojalno i savjesno obnašati funkcije koje su mi povjerene i da ću čuvati tajnost vijećanja i glasovanja.
- (2) Ostali uposleni u Ustavnome sudu izjavu iz stavka (1) ovoga članka daju i potpisuju pred predsjednikom Ustavnoga suda i generalnim tajnikom Ustavnoga suda.

Članak 109.

(Opći akt o ustrojstvu Tajništva)

Odlukom iz članka 106. stavak (2) ovih pravila bliže se uređuju ustrojstvo i poslovi Tajništva, uvjeti za obavljanje poslova, broj izvršitelja i druga pitanja značajna za rad Tajništva i ostvarivanje prava, dužnosti i odgovornosti uposlenih.

Članak 110.

(Pojedinačni akti)

- (1) Predsjednik Ustavnoga suda donosi pojedinačne akte sukladno odluci iz članka 106. ovih pravila.
- (2) Predsjednik Ustavnoga suda može ovlastiti generalnoga tajnika Ustavnoga suda da donosi pojedinačne akte iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 111.
(Upisnici)

- (1) Ustavni sud, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom, vodi upisnike predmeta „U” i „AP”.
- (2) Postupanje u predmetima i pismenima iz ovoga članka uređuje se posebnim aktom Ustavnoga suda.

DIO ČETVRTI – OSTALE ODREDBE

Članak 112.
(Sukladna primjena drugih propisa)

Na radnopravni status uposlenih u Tajništvu, materijalno i finansijsko poslovanje Ustavnoga suda sukladno se primjenjuju propisi koji važe za tijela vlasti Bosne i Hercegovine, ako ovim pravilima Ustavnoga suda i drugim aktima Ustavnoga suda donesenim na temelju ovih pravila nije drugačije uređeno.

Članak 113.
(Opći akti o plaćama i naknadama)

- (1) Ustavni sud posebnim aktom utvrđuje plaće i druge naknade za suce i osobe koje imenuje.
- (2) Ustavni sud, na prijedlog generalnoga tajnika Ustavnoga suda, donosi akt kojim se uređuju plaće i druge naknade za ostale uposlene u Tajništvu.

Članak 114.
(Propisi o uredskome poslovanju, radnome vremenu i kućnome redu)

Propisi o uredskome poslovanju, radnome vremenu i kućnome redu koji se odnose na tijela vlasti Bosne i Hercegovine sukladno se primjenjuju i na Ustavni sud, ako aktom Ustavnoga suda nije drugačije određeno.

Članak 115.
(Donošenje općih akata i objava)

- (1) Opći akti Ustavnoga suda se donose većinom glasova svih sudaca.
- (2) Ova pravila Ustavnoga suda se objavljuju u „Službenome glasniku Bosne i Hercegovine” i službenim glasilima entitetā i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a drugi opći akti i akt o izboru predsjednika Ustavnoga suda i dopredsjednikā na način koji odredi Ustavni sud.

DIO PETI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 116. (Okončanje započelih predmeta)

Postupci u predmetima koji su započeti do dana stupanja na snagu ovih pravila Ustavnoga suda dovršit će se sukladno ovim pravilima ukoliko dosadašnja pravila nisu povoljnija za stranku.

Članak 117. (Prestanak važenja dosadašnjih Pravila)

Danom stupanja na snagu ovih pravila prestaju važiti Pravila Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” br. 60/05, 64/08 i 51/09).

Članak 118. (Rodna jednakopravnost)

Izrazi u ovim pravilima koji imaju rodno značenje odnose se jednako na sve rodove.

Broj: P-569/14
27. studenog 2014. godine
Sarajevo

Predsjednik
Redakcijskoga povjerenstva
Mirsad Ćeman, sudac

APELACIJA

Predmet broj: AP ____/____

Nadnevak primitka:

(popunjava Pisarnica Suda)

1. PODNOSITELJ APELACIJE

a) Ime i prezime/naziv pravne osobe

c) Telefon/faks

b) Adresa apelanta

Kontakt adresa za prepisku sa Ustavnim sudom

d) E-mail

2. ZASTUPNIK PODNOSITELJA

Popuniti ovaj dio samo ako odvjetnik ili drugi zastupnik zastupa podnositelja apelacije u postupku pred Ustavnim sudom. Ovlast treba biti priložena.

a) Ime i prezime/naziv pravne osobe

c) Telefon/faks

b) Adresa zastupnika

Kontakt adresa za prepisku sa Ustavnim sudom

d) E-mail

3. POBIJANA ODLUKA/ODLUKE

Preslik odluke priložiti uz ovu apelaciju.

a) Sud/tijelo koje je donijelo odluku

Broj odluke

Nadnevak donošenja odluke

Nadnevak dostave odluke

a) Sud/tijelo koje je donijelo odluku	Broj odluke	Nadnevak donošenja odluke	Nadnevak dostave odluke

b) Pravodobnost

Navedite nadnevak primitka odluke o posljednjem korištenom efektivnom pravnom lijeku.

c) Je li postupak okončan ili je još u tijeku?

OKONČAN

U TIJEKU

Napomena

--

4. U NEDOSTATKU POBIJANE ODLUKE, NAVEDITE RAZLOGE PODNOŠENJA APELACIJE (članak 21. stavak 2. alineja 4. Pravila Ustavnoga suda), KAO I NAVODE KOJI UKAZUJU NA OZBILJNA KRŠENJA PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA KOJE ŠTITI USTAV BOSNE I HERCEGOVINE ILI MEĐUNARODNI DOKUMENTI KOJI SE PRIMJENJUJU U BOSNI I HERCEGOVINI (članak 18. stavak 2. Pravila Ustavnoga suda).

--

5. ODREDBE USTAVA I/ILI MEĐUNARODNIH DOKUMENATA O LJUDSKIM PRAVIMA KOJI SE PRIMJENJUJU U BOSNI I HERCEGOVINI ZA KOJE SMATRATE DA SU POVRIJEĐENE

Ustav Bosne i Hercegovine

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Ustav Bosne i Hercegovine	Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Listu prava zaštićenih Ustavom vidi u Prilogu 1. ovog formulara.

6. ČINJENICE

Ukratko iznijeti navode, činjenice i dokaze na kojima se temelji Vaša apelacija (nastaviti na posebnom listu papira ukoliko je potrebno).

7. PRAVNI LIJEKOVI

a) Korišteni pravni lijekovi (priziv, revizija i dr.)

Sud/tijelo koje je donijelo odluku	Broj odluke	Nadnevak donošenja odluke	Ishod postupka

b) Neiskorišteni pravni lijekovi

Ako je postojala mogućnost priziva ili revizije koju niste iskoristili, navedite razloge zbog kojih to niste učinili.

--

8. DODATNI PODACI I NAPOMENE

Ostale odluke

Navesti kronološkim redom sve druge odluke u svezi sa Vašom apelacijom.

	Sud/tijelo koje je donijelo odluku	Broj odluke	Nadnevak donošenja odluke
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

9. LISTA DOKUMENATA

Upišite ovdje sve dokumente koje prilažete uz apelaciju.

(Uz Vašu apelaciju trebaju biti priloženi preslici svih odluka i dokumenata koje ste naveli u ovoj apelaciji.)

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

10. SLUŽBENI JEZIK

Na kojem službenom jeziku želite komunicirati s Ustavnim sudom?

- Bosanski
- Hrvatski
- Srpski

11. TAJNOST

Protivite li se da Vaše ime bude objavljeno za vrijeme postupka pred Ustavnim sudom?

DA

NE

_____
Potpis podnosioca apelacije
ili zastupnika
(žig/pečat¹)

_____
Mjesto i nadnevak

NAPOMENA: Zbog skeniranja dokumenata, potrebno je da se dostavljeni dokumenti ne spajaju i ne kopiraju obostrano.

Ovaj formular poslati na sljedeću adresu:
Ustavni sud Bosne i Hercegovine
Reisa Džemaludina Čauševića broj 6/III
71000 Sarajevo

¹ Žig/pečat potreban ako se radi o pravnoj osobi

Prilog 1.

Prava i slobode predviđeni u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i u njezinim protokolima se izravno primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stavka 2. ovog članka, što uključuje²:

- a) Pravo na život.
- b) Pravo osoba da ne budu podvrgnute mučenju, niti nečovječnom ili ponižavajućem tretmanu ili kazni.
- c) Pravo osoba da ne budu držane u ropstvu ili potčinjenosti ili na prisilnom ili obveznom radu.
- d) Pravo na osobnu slobodu i sigurnost.
- e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i kaznenim stvarima i druga prava u svezi sa kaznenim postupkom.
- f) Pravo na privatni i obiteljski život, dom i prepisku.
- g) Slobodu misli, savjesti i vjere.
- h) Slobodu izražavanja.
- i) Slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugim.
- j) Pravo na brak i zasnivanje obitelji.
- k) Pravo na imovinu.
- l) Pravo na obrazovanje.
- m) Pravo na slobodu kretanja i prebivalište.

Uživanje prava i sloboda, predviđenih u ovom članku ili u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I. ovog ustava, osigurano je svim osobama u Bosni i Hercegovini **bez diskriminacije** po bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.³

---

2 Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine

3 Članak II/4. Ustava Bosne i Hercegovine

Prilog 2.

Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo:

Ako su protiv pobijane presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući po zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

Kada se može obratiti Ustavnom sudu.

Ustavni sud „ima apelacijsku nadležnost za pitanja ... koja se pojave na osnovi presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini“.

Tko može podnijeti apelaciju.

Na temelju Ustava Bosne i Hercegovine, podnositelj zahtjeva može biti fizička ili pravna osoba. Nije nužno da podnositelj apelacije bude državljanin Bosne i Hercegovine.

Kako podnijeti apelaciju.

Apelacija treba biti dostavljena Ustavnom sudu izravno, ili može biti poslana poštom na adresu Ustavnoga suda. Apelacija se podnosi obvezno na posebnom formularu dostupnom u Ustavnom sudu ili na web-stranici Ustavnoga suda. Formular čini sastavni dio ovih pravila. Apelacija se obvezno podnosi u tekstu koji je elektronički ili mehanografski obrađen.

Podnositelj apelacije može sâm izložiti vlastiti predmet, ili može izabrati osobu koja će ga zastupati pred Ustavnim sudom. U tom slučaju podnositelj apelacije treba angažirati odvjetnika koji će izložiti njegov slučaj. Zastupnik je dužan predočiti ovlast na temelju koje zastupa apelanta.

Elektronička pošta, pismena dostavljena putem telefaksa, te brzoprijava upućeni Ustavnom sudu ne smatraju se podnescima kojima se pokreće ustavnosudski postupak, odnosno kojima se predlaže pokretanje ustavnosudskog postupka, osim ukoliko se dostavljaju na zahtjev Ustavnoga suda, ili kada to odobri Ustavni sud.

Kada ne treba podnositi apelaciju.

Apelacija treba biti podnesena Ustavnom sudu u roku od 60 dana od dana kada ste primili posljednju presudu ili odluku. Neophodno je i da podnositelj apelacije iscrpi sva pravna sredstva koja su mu na raspolaganju prije obraćanja Ustavnom sudu. To znači da, ako još uvijek ima mogućnosti da se obrati nekom drugom tijelu ili sudu na razini države ili entiteta, potrebno je to uraditi. Međutim, potrebno je da obraćanje tom tijelu ili sudu bude efektivno. Ukoliko apelant smatra da pomoć tog tijela ili suda ne bi bila učinkovita, apelantu je korisno da se obrati Ustavnom sudu iako sve pravne opcije nisu iskorištene.

Kakav je postupak pred Ustavnim sudom.

Ustavni sud predmete rješava kronološkim redom, osim iznimki utvrđenih u članku 25. Pravila Ustavnoga suda kada se postupa žurno.

Ukoliko Ustavni sud ocijeni da je apelacija dopustiva, on će zahtijevati od druge strane da dostavi svoj odgovor, ili da podnese dokumente u svezi sa zahtjevom. Nedostavljanje odgovora ne utječe na tijek postupka pred Ustavnim sudom.

Koja su ovlaštenja Ustavnoga suda.

Ukoliko Ustavni sud ustanovi da je apelacija dopustiva, on ukida pobijanu odluku i predmet vraća sudu, odnosno tijelu koje je donijelo tu odluku na ponovni postupak, osim u slučaju kada se posljedice kršenja ustavnih prava mogu otkloniti na drugi način. Redoviti sud je dužan donijeti novu odluku i postupati sukladno odluci Ustavnoga suda o povredi ljudskih prava i temeljnih sloboda podnositelja apelacije.